

نیمه پنهان عزری

نگاهی به خاطرات ۲۰ سال حضور سفیر مخفی رژیم صهیونیستی در ایران

دیدار محمدرضا پهلوی با مئیر عزری

شاید در فرود و فراز رویدادهای این نوشته بپردازد که نگارنده در برابر شاه در گذشته ایران و خاندان پهلوی دینی به گردن داشته و با نگارش این یادنامه خواسته آن دین را ادا کند. نخستین دیدار عزری و محمدرضا پهلوی به سال ۱۹۶۰ بازمی‌گردد. این دیدارها ادامه پیدا می‌کند تا جایی که محمدرضا پهلوی به عزری پیشنهاد وزارت کار را می‌دهد و او را می‌کند. عزری نیز در مقابل درباره پهلوی دوم می‌نویسد: «در سایه چنین برخوردی با شاه دریافتیم که او رهبری شیفته پیشرفت مردمش و به دست آوردن جایی شایسته نام ایران در خانواده جهان است. از همه نیروها و وابستگی‌های اسرائیل در نمایش این خواسته ستودنی یاری گرفتیم تا شاه را چهره‌ای پیش رو بنماییم و از بدگویی‌های دشمنان سرخ و دیگر دشمنانش در جهان بکاهیم.» بخشی از این پشتیبانی‌ها به روابط پشت‌پرده موساد و ساواک برمی‌گردد که در بخش‌های مختلف کتاب به آن‌ها اشاره شده است. از سوی دیگر خاطرات مئیر عزری منبع دست‌اولی برای بررسی روابط تجاری و اقتصادی ایران و اسرائیل در دوران مورد بحث است. بسیاری از پروژه‌های سدسازی، کشاورزی، آب‌رسانی و... در این دوران به کمپانی‌های اسرائیلی سپرده شده و نقش عزری در بسیاری از این معاملات اقتصادی غیرقابل انکار است. کتاب خاطرات مئیر عزری در ایران با نقدی از عباس سلیمی‌نمین، پژوهش‌گر حوزه تاریخ و مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران در پیوست کتاب به چاپ رسیده

سربسته امنیتی، سیاسی، نظامی، بازرگانی و فرهنگی سخن می‌گوید. کتاب با خاطرات عزری از دوران کودکی آغاز می‌شود. عزری در سال ۱۹۲۳ میلادی در اصفهان در یک خانواده یهودی متولد شد اما پس از جنگ جهانی دوم خانواده عزری به تهران کوچ کردند. عزری در تهران با سازمان خلوتص نوجوانان آشنا و در تابستان ۱۹۴۷ به عنوان دبیر جنبش خلوتص در ایران و نماینده صندوق ملی و آژانس یهود انتخاب شد. خانواده عزری در نخستین ماه‌های سال ۱۹۵۰ برای همیشه به اسرائیل کوچیدند. او در اسرائیل به فعالیت در عرصه مطبوعات پرداخت و هفته‌نامه «ستاره شرق» را منتشر کرد. به‌علاوه عزری در اسرائیل به فعالیت سیاسی نیز پرداخت و در چندین دوره انتخابات مجلس و کنگره اسرائیل شرکت کرد. مئیر عزری در سال ۱۹۵۸ بعد از ۸ سال اقامت در اسرائیل به تهران بازگشت و به‌عنوان نماینده در ایران کار خود را آغاز کرد. این مسئولیت تا سال ۱۹۷۴ و به مدت ۱۶ سال ادامه پیدا کرد. عزری پس از ترک پست سفارت هم‌چنان در ایران به‌عنوان رایزن انرژی و نفت و نماینده شرکت ملی نفت ایران ماند. او در آستانه پیروزی انقلاب به اسرائیل بازگشت.

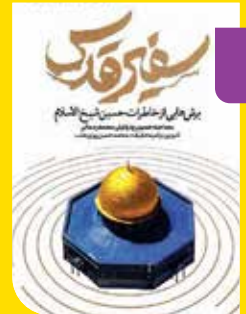
بخش اعظم کتاب خاطرات عزری به بیان روابط او با چهره‌های سیاسی و فرهنگی حکومت پهلوی و به‌خصوص شخص محمدرضا پهلوی اختصاص داده شده است تا جایی که خود عزری ابراز نگرانی می‌کند که «خواننده این یادنامه

مهرزاد دبلی

گزارشگر

پیش از انقلاب اسلامی ایران و سقوط حکومت پهلوی، رژیم صهیونیستی نقش ویژه‌ای در روابط خارجی ایران بازی می‌کرد. این را می‌شود از خاطرات «مئیر عزری»، سفیر و اولین نماینده سیاسی دولت اسرائیل در ایران فهمید. کتاب خاطرات مئیر عزری که توسط انتشارات علم منتشر شده پیش‌تر تحت عنوان «کیست از شما از تمامی قوم او» در بیت المقدس منتشر شده بود. مئیر عزری این کتاب را در دو جلد و در سال ۲۰۰۰ میلادی به زبان عبری به نگارش درآورده و به گفته خودش کوشیده تا خاطراتش را بر پایه اسنادی که از دوران نمایندگی‌اش در ایران بر جای مانده است، تنظیم کند: «در این نوشته کوشیده‌ام نکته‌ها را بر پایه اسناد روشن و شناخته‌شده استوار سازم. هر چند رویداد انقلاب مرا واداشت تا اسناد ارزنده فراوانی را در بایگانی خود از میان ببرم ولی خوشبختانه آن چه در این زمینه برابرم مانده، یاری‌ام داده تا این نوشته به اسناد و مدارک بسنده آراسته گردد.» او البته در ادامه توضیح می‌دهد که روشن ساختن بخش‌هایی از خاطرات او در ایران بازگفتنی نیست: «گو این که سال‌های درازی از رویدادهایی که می‌خوانید گذشته ولی ناچارم از گشودن پاره‌ای نکته‌ها چشم‌پوشی، زیرا گمان می‌کنم زمان برخی فاش‌گویی‌ها هنوز فرا نرسیده است. دیگر این که برخی دستگاه‌های دولتی و دست‌اندرکاران امور امنیتی برتر می‌بینند بر پاره‌ای رویدادها سرپوش نهند که به ناچار بخش‌های ارزشمندی از این نوشته خود به خود ناگفته می‌ماند.» شیمون پرز نخست‌وزیر اسبق رژیم صهیونیستی در مقدمه درباره اهمیت خاطرات عزری می‌نویسد: «دشوار می‌توان کسی را یافت که مانند وی از پیچ و خم‌های تاریخ و سیاست ایران آگاه باشد. وی به مدت ۲۰ سال به سمت سفیر در دوران سلطنت محمدرضا پهلوی در ایران به سر برد. وی در این کتاب از پیوندهای پیدا و پنهان در حکومت پرده برمی‌دارد و رازهای سر به مهر را می‌گشاید؛ از گفت‌وگوهایش با محمدرضا پهلوی و دیگر دولت‌مردان ایران، از سفرهای سیاستمداران دو کشور، از هم‌کاری‌های

سفیر قدس

- برش‌هایی از خاطرات حسین شیخ‌الاسلام
- به کوشش راضیه حقیقت و محمدحسن روزی‌طلب
- انتشارات راه یار
- ۳۲۸ صفحه
- ۲۸ هزار تومان

کتاب «سفیر قدس»، برش‌هایی از خاطرات مرحوم شیخ‌الاسلام به قلم راضیه حقیقت و محمدحسن روزی‌طلب، منتشر شده است. این کتاب، خاطرات حسین شیخ‌الاسلام است که مصاحبه و گردآوری آن از اوایل سال ۱۳۹۸ به مناسبت چهلمین سالگرد تسخیر لانه جاسوسی آمریکا شروع شده بود و تا واپسین روزهای حیات مرحوم شیخ‌الاسلام ادامه داشت ولی با درگذشت ناگهانی ایشان متوقف ماند.

فلسطین

- تاریخ و جغرافیا، اشغال و انتفاضه
- جواد محدثی
- بوستان کتاب قم
- ۶۴ صفحه
- ۲۰ هزار تومان

این کتاب مختصر، به زبانی ساده، جوانان و نوجوانان را با تاریخ فلسطین و جایگاه بیت المقدس آشنا کرده و برخی از سیاست‌های جهان عرب و صهیونیست‌ها برای اشغال قدس و تسلط بر جهان اسلام را معرفی می‌نماید. سپس به مظلومیت مردم فلسطین و رنج‌ها و مصائب آنها اشاره می‌شود.

حرکت اسلامی فلسطین

- سیده‌های خسروشاهی
- انتشارات اطلاعات
- ۲۶۴ صفحه
- ۱۸ هزار تومان

این کتاب مبارزات مردم فلسطین را با توجه به مراحل مختلف تاریخ مبارزات اسلامی ملت فلسطین در پنج دوره ارزیابی و بررسی کرده است: دوره نخست: مرحله تاریخی سال‌های ۱۹۱۷ تا ۱۹۲۹ و ماهیت اسلامی قیام‌های این دوره. دوره دوم: سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۹ و ظهور شیخ عزالدین قسام و پیدایش حرکت «قسامیون». دوره سوم: سال‌های ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۸ و پیدایش جنبش اخوان المسلمین و نقش این سازمان در جنگ فلسطین...